

STICHTING MENS ACHTER DE PATIËNT

BELEIDSPLAN 2019 - 2022

www.mensachterdepatient.nl

*Dorpstraat 106
6227 BR Maastricht
info@mensachterdepatient.nl
043 - 204 13 24*

Inhoud

Inleiding	3
1. Missie/visie	5
1.2 Doelstelling	5
1.3 Strategie	5
2. Huidige situatie	6
2.1 Activiteiten van de organisatie	7
3. Toekomst.....	8
3.1 Educatie	8
3.2 Burgers	8
4. Organisatie	10
4.1 Bestuur	10
4.2 Werknemers	10
5. Financiën	11
5.1 Beschikbaar vermogen	11
5.2 Werving van gelden.....	11
5.3 Globaal overzicht kosten	12

Inleiding

Het doel van Stichting Mens Achter de Patiënt (MAP) is om de toekomstige zorgprofessionals in een interprofessionele setting bewuster te maken van de impact van ziekte op iemands sociaal, mentaal en maatschappelijk welbevinden en de positieve en/of negatieve invloed die men als zorgprofessional daarop kan hebben.

Daarnaast beoogt MAP zorgvragers te stimuleren maatschappelijk actief te zijn en hen meer inzicht in acceptatie van hun eigen ziekteproces te bieden.

Ten slotte probeert de stichting zowel de studenten als zorgvragers deelgenoot te maken van MAP met als doel bij te dragen aan hun persoonlijke ontwikkeling.

Op dit moment is de stichting vooral actief in het zuiden van Limburg. In de komende jaren zou MAP graag haar activiteiten willen uitbreiden naar de rest van Nederland. De contacten met Hogescholen zijn hiervoor reeds gelegd, alleen zal hiervoor ook een poule van zorgvragers opgebouwd moeten worden.

Daarnaast zal professionalisering van de organisatie de komende jaren prioriteit krijgen. Om een structurele bijdrage te kunnen leveren aan het onderwijs in Nederland en België is het noodzakelijk dat de organisatie een lange termijn oplossing vindt voor de dagelijkse gang van zaken. Op dit moment ligt de leiding van de stichting voornamelijk in handen van studenten, die zowel betaald als onbetaald werk verrichten.

De ontwikkelingen op de markt zijn voor de toekomst van de stichting uitermate positief. De markt staat op dit moment open voor innovatie in de zorg en in het onderwijs en er zal op andere manieren naar zorg gekeken moeten worden om de kosten van de gezondheidszorg betaalbaar te houden. Ook komt er steeds meer behoefte aan de menselijke maat in de zorg.

- Uit diverse onderzoeken blijkt dat empathisch handelen en effectief communiceren leiden tot betere diagnostiek, toegenomen therapietrouw, betere prognoses, minder ziekenhuisopnames en tevens – niet onbelangrijk – lagere zorgkosten.
- Ondanks de positieve werking van empathie, blijkt uit onderzoek dat het empathiegehalte van studenten afneemt naarmate de student vordert in de opleiding. Empathie kan worden gezien als een ‘medicijn’ dat toekomstig professionals in de zorg steeds minder goed weten te benutten, terwijl dit ‘medicijn’ de zorg van de toekomst mensgerichter en daarmee beter en goedkoper zou kunnen maken.
- Een veel gestelde vraag is of empathie aan te leren is en zo ja, hoe dit vormgegeven zou moeten worden. Uit onderzoek blijkt dat empathie kan worden verbeterd en

daadwerkelijk succesvol kan worden aangeleerd tijdens de opleiding, voornamelijk als het ingebed is in ontmoetingen met patiënten.

- Door het veranderende zorglandschap, waarin de prevalentie van chronische ziektes en daarmee multi- en comorbiditeit toeneemt, is er een toenemende vraag naar een interprofessionele benadering van zorg en daarmee van alle opleidingen in het gezondheidsdomein.

Bronnen: Kim, Kaplowitz, & Johnston, 2004; Hojat et al., 2011; Derksen, Bensing, & Lagro-Janssen 2013, Mercer & Reynolds, 2002, Romanow, 2002)

Om tegemoet te komen aan de nieuwe eisen aan zorgonderwijs is Mens achter de Patiënt (MAP) opgericht. MAP is een onderwijsmodule waarin studenten van verschillende opleidingen in het gezondheids- en welzijnsdomein, idealiter van verschillende niveaus, samen met een chronisch zieke patiënt in gesprek gaan over de impact van ziekte op het sociaal, mentaal en maatschappelijk welbevinden van het individu en diens omgeving. Hiermee is deze kleinschalige onderwijsmodule geschikt om studenten zowel te onderwijzen op het gebied van empathie als begrip te laten ontwikkelen voor en vertrouwen te verkrijgen in de belevingswereld van patiënten. Daarnaast kan MAP ook bijdragen aan meer begrip van andere professies en een verbeterde attitude ten opzichte van interprofessioneel samenwerken.

De opbrengsten van de onderwijsmodule zijn op dit moment afdoende om de stichting draaiende te houden en om de onderwijsmodule verder te ontwikkelen. Om de activiteiten uit te breiden naar de rest van Nederland en de professionalisering van de organisatie meer vorm te geven, zullen er middels fondsenwerving inkomsten gevonden moeten worden om deze doelen te bewerkstelligen.

1. Missie/visie

Tijdens een college van de oprichters van Mens Achter de Patiënt vroeg de lezinggever aan een vrouw wat zij de toekomstige artsen mee zou willen geven. Hierop antwoordde de vrouw als volgt: “Heb méér aandacht voor de patiënt zelf en niet alleen voor de klacht, want empathie in de zorg is af en toe ver te zoeken.”

Nog geen dag later belandde het magazine, Arts en Fiets, op onze deurmat. Hierin stond een interview met een oud zorgbestuurder, een 69-jarige man die zijn leven lang heeft gewerkt in de gezondheidszorg. Toen hij gediagnosticeerd werd met schildkliercarcinoom en zelf als patiënt met de gezondheidszorg in aanraking kwam, schrok hij enorm. Hij voelde zich als patiënt zo kwetsbaar dat hij in zijn artikel offerde om studenten te toetsen op hun betrokkenheid en empathisch vermogen.

De noodkreet uit het patiëntencollege, het artikel over de geschrokken oud zorgbestuurder en het ontbreken van een nadruk op een mensgerichte benadering in onze eigen curricula, hebben ons doen beseffen dat er een discrepantie is tussen de behoefte aan empathie van de patiënt en het handelen van de zorgprofessional. Het is noodzakelijk dat zorgprofessionals meer aandacht besteden aan de ‘mens achter de patiënt’.

1.2 Doelstelling

De Stichting heeft ten doel enerzijds (toekomstige) zorgprofessionals kennis te laten maken met ervaringen van de mens achter de patiënt, en de positieve en/of negatieve invloed die men als zorgprofessional daarop kan hebben, en anderzijds patiënten een podium te bieden om hun verhalen te delen en hen een stem te geven in de ontwikkeling van (toekomstige) zorgprofessional (patiënt empowerment).

1.3 Strategie

De Stichting is nationaal actief en tracht haar doel onder meer te bereiken door:

- a. het aanbieden van een onderwijsprogramma aan medische onderwijsinstellingen;
- b. het vervullen van een netwerkfunctie tussen patiënten(verenigingen) en onderwijsinstellingen om zo de praktische barrières die onderwijsinstellingen ondervinden in het betrekken van patiënten in onderwijs weg te nemen;
- c. activiteiten en trainingen organiseren voor praktiserende (zorg)professionals;

- d. het doen van wetenschappelijk onderzoek naar het gebruik van patiënten in communicatie- en empathieonderwijs;
- e. het organiseren van symposia en het houden van voordrachten waarin het belang van empathie in de zorg en de toegevoegde waarde van patiënten in het medisch onderwijs onderstreept worden;
- f. alle activiteiten die hiermee in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Elke drie jaar zal geëvalueerd worden of de onderwijsmodule nog aansluit bij de behoefte van de studenten en onderwijsinstellingen.

2. Huidige situatie

‘Mens Achter de Patient’ is in 2016 geïnitieerd door twee studenten van de Universiteit van Maastricht, te weten Matthijs Bosveld, geneeskunde student, en Sjim Romme, student gezondheidswetenschappen, en is officieel opgericht als ‘Stichting Mens Achter de Patiënt’ op 11 mei 2017. Onze missie resulteerde in de ontwikkeling van een onderwijsmodule. In de afgelopen twee jaar zijn meer dan 1000 studenten opgeleid in Nederland en Vlaanderen en heeft de stichting een patiënten panel opgebouwd van meer dan 150 personen. Verder is er onder andere via patiëntenverenigingen veel naamsbekendheid voor de stichting gegenereerd en draagt zij bij aan een positief imago en aan lokale zichtbaarheid van het onderwijs binnen de regio, het bedrijfsleven en burgers die zo een stem hebben in het onderwijs.

Om dit te faciliteren hebben de oprichters van Mens Achter de Patiënt op de faculteit van de Universiteit van Maastricht een apart bestuur aangewezen om deze onderwijsmodules te organiseren.

In het seizoen 2019-2020 zal de stichting zich focussen op de volgende activiteiten:

- Het verzorgen van de onderwijsmodule Mens Achter de Patiënt op iedere gezondheidsopleiding van Zuid-Limburg.
- Het opstarten van pilots op diverse Hogescholen en universiteiten in Nederland.
- Het werven van patiënten in Zuid- en Midden-Nederland.
- Het opzetten van lokale besturen in verschillende regio’s.
- Het organiseren van evenementen voor burgers waar enerzijds sociaal contact en anderzijds de persoonlijke ontwikkeling centraal staan.

2.1 Activiteiten van de organisatie

In lijn met de missie en visie van de stichting worden drie hoofdactiviteiten ondernomen, te weten:

- Toekomstige zorgprofessionals in een interprofessionele setting bewuster maken van de impact van ziekte op iemands sociaal, mentaal en maatschappelijk welbevinden en de positieve en/of negatieve invloed die men als zorgprofessional daarop kan hebben.
- Zorgvragers stimuleren maatschappelijk actief te zijn en hen meer inzicht in en acceptatie van hun eigen ziekteproces te bieden.
- Zowel de studenten als zorgvragers deelgenoot maken van MAP met als doel bij te dragen aan hun persoonlijke ontwikkeling.

Voor meer informatie www.mensachterdepatient.nl

3. Toekomst

Stichting Mens Achter de Patiënt stelt zichzelf ten doel om enerzijds toekomstig zorgprofessionals kennis te laten maken met de ervaringen van de mens achter de patiënt en de positieve en/of negatieve invloed die men als zorgprofessional daarop kan hebben. Anderzijds biedt stichting Mens Achter de Patiënt patiënten een podium om hun verhalen te delen en geeft hen een stem in het curriculum van de toekomstig zorgprofessional.

In september 2022 kan iedereen die ervaring heeft met ziekte, zorg en (verminderd) welzijn (lees: patiënten), zijn/haar ervaringen inzetten in de opleiding van toekomstige en huidige (zorg)professionals in Nederland en Vlaanderen. Stichting Mens Achter de Patiënt is dan uitgegroeid tot een zelfvoorzienende, professionele, maatschappelijke stichting die een brugfunctie vervult tussen ‘educatie’ en ‘burgers’.

3.1 Educatie

Om studenten inzicht te bieden in de ervaringen van de mens achter de patiënt en de invloed die men daarop kan hebben als (zorg)professional binnen het zorg- en sociaal domein, wordt een visie geformuleerd op basis waarvan onderwijsactiviteiten ontwikkeld worden in samenwerking met de instellingen die ze uit zullen voeren. De visie zal draaien rondom de inhoudelijke pijlers van de stichting: mensgericht handelen en interprofessioneel samenwerken.

Educatie wordt gedefinieerd als enerzijds het middelbaar- en hoger beroepsonderwijs en het universitair onderwijs. Omdat huidig zorgprofessionals als rolmodellen voor toekomstig zorgprofessionals fungeren, en daarmee invloed uitoefenen op de vorming, tracht de stichting anderzijds ook hen te onderwijzen in een onderwijscontinuüm.

3.2 Burgers

Gezien de landelijke trends waarin zorg en sociaal domein steeds verder verweven raken, is ook de definitie ‘patiënt’ verruimd naar mensen die ervaring hebben met ziekte, zorg en (verminderd) welzijn. De stichting wil zich onderscheiden op het werven, behouden en professionaliseren van burgers die participeren in onderwijs.

Voorlopige uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek tonen aan dat burgers werken aan hun ‘positieve gezondheid’ door participatie aan onderwijs.

Het behouden en professionaliseren van burgers tracht de stichting te doen door het structureel organiseren van evenementen waar enerzijds sociaal contact centraal staat en anderzijds persoonlijke ontwikkeling van de burger. Hierin tracht de stichting ook de ervaringen van burgers te ontwikkelen tot ervaringskennis en vervolgens tot ervaringsdeskundigheid.

De stichting prioriteert het aantonen van het effect van het product voor de verschillende doelgroepen, te weten: instellingen, docenten, studenten en mensen die ervaring hebben met ziekte, zorg en (verminderd) welzijn. De effectstudies zijn bij voorkeur wetenschappelijk, maar niet noodzakelijk. Dit gezien het tijds- en arbeidsintensieve karakter van deze vorm.

4. Organisatie

De gegevens van de Stichting zijn:

Stichting Mens Achter de Patiënt
Dorpstraat 106
6227 BR Maastricht
043- 2014 13 24
www.mensachterdepatient.nl
info@mensachterdepatient.nl
Kamer van Koophandel: 68764979
Fiscaalnummer: 857581909
ANBI-status: in aanvraag

4.1 Bestuur

De stichting wordt vertegenwoordigd door het bestuur, voor zover uit de wet niet anders voortvloeit.

De stichting kan voorts worden vertegenwoordigd door twee gezamenlijke handelende leden van het (dagelijks) bestuur, van wie tenminste één de voorzitter en één de secretaris of de penningmeester moet zijn. Het bestuur is onbezoldigd.

De leden van het bestuur zijn:

Voorzitter:	De heer W.G.M. Bakx
Penningmeester:	De heer M. Verhoeven
Secretaris:	Mevrouw F.P.W.H. Cleven

4.2 Werknemers

In de stichting zijn twee medewerkers werkzaam. Zij vormen samen de directie van de stichting en zijn ieder voor 20 uur per week werkzaam (gezaamenlijk 1 fte). Daarnaast maakt de stichting gebruik van vrijwilligers voor het uitvoerend bestuur. Naast één lid van het bestuur en de twee directieleden hebben hierin acht vrijwilligers zitting. Zij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de onderwijsmodule, voor de werving van de deelnemende zorgvragers, de inschrijving en planning van de zorgvragers en het organiseren van evenementen voor belanghebbenden.

Voor de uitvoering van de onderwijsmodule wordt gebruik gemaakt van zorgvragers en/of personen die ervaring hebben met zorg. Zij nemen deel op vrijwillige basis en ontvangen uitsluitend een onkostenvergoeding voor de gemaakte reiskosten met een maximum van € 50,00 per deelname.

5. Financiën

5.1 Beschikbaar vermogen

Stichting Mens Achter de Patiënt is als (toekomstige) ANBI verplicht (financiële) administratie openbaar te publiceren. Uit deze administratie moet blijken welke bedragen zijn ontvangen en uitgegeven. Volledig (financieel) inzicht behoort tot de belangrijkste informatiebronnen van een ANBI. Jaarlijks wordt een verslag opgesteld van de verrichte activiteiten en hieruit voortvloeiende financiële consequenties. Hierbij wordt benadrukt dat de stichting Mens Achter de Patiënt geen winstoogmerk heeft. Bestuurders van de stichting Mens Achter de Patiënt zetten zich vrijwillig in. Wel zijn bestuursleden gerechtigd voorgeschoten uitgaven en/of reiskosten te declareren bij de penningmeester. Geen bestuurder mag over het vermogen van de stichting beschikken alsof het diens eigen vermogen betreft. Het vermogen van de stichting zal hierbij risicomijdend worden beheerd. Indien sprake is van het behalen van de doelstellingen van de stichting Mens Achter de Patiënt, kan de stichting worden opgeheven. Volgens de statuten geeft de stichting vervolgens aan naar welke ANBI het batig saldo wordt gedoneerd. Dit doel zal in overleg met het bestuur worden bepaald.

5.2 Werving van gelden

Het is geen doelstelling van de stichting om actief vermogen te verwerven of subsidies en bijdragen te verkrijgen. Werving van gelden dient om de onkosten van de te bereiken doelstellingen te dekken. Gelden zullen voornamelijk worden gewonnen door sponsoring, fondsen, donaties, subsidies en bijdrage voor activiteiten. Hier volgt een overzicht van de verschillende bronnen:

- Sponsoring: Tweerichtingsverkeer. Sponsor ondersteunt financieel en/of materieel, waarbij gesponsorde een evenwaardige tegenprestatie biedt.
- Fondsen en donaties: Eenrichtingsverkeer. Financiële of materiële bijdrage zonder tegenprestatie.
- Subsidies: Financiële bijdrage van (overheids)instanties om bepaalde activiteiten te realiseren.
- Bijdrage voor activiteiten: bijdrage van onderwijsinstellingen voor het afnemen van de onderwijsmodule.

5.3 Globaal overzicht kosten

Het behalen van de doelstellingen van de stichting gaat gepaard met de nodige kosten. Hieronder een schatting van de kosten over het huidige boekjaar dat loopt van 1 september 2018 t/m 31 augustus 2019. Hierbij wordt nogmaals benadrukt dat de stichting geen winstogmerk heeft.

Kostenpost	Verwachte kosten
Specifieke kosten	€ 6.6.25
Personeelskosten	€ 51.000
Bureaunkosten	€ 3.316
Organisatiekosten	€ 20.50